

Ουγγαρία: Ανανέωση της θητείας Όρμπαν και προκλήσεις για την επόμενη ημέρα

Αθηνά Φατσέα (BA, MSc), Επιστημονική Συνεργάτης ΙΔΟΣ

Για τέταρτη συνεχόμενη—και πέμπτη συνολικά— φορά, ο Βίκτορ Όρμπαν κέρδισε τις εκλογές στην Ουγγαρία, όντας αντιμέτωπος με μια συσπειρωμένη αντιπολίτευση. Πράγματι, έξι κόμματα της αντιπολίτευσης είχαν ενώσει τις δυνάμεις τους, προκειμένου να αντιμετωπίσουν το κυβερνών κόμμα του Όρμπαν (Fidesz). Ωστόσο, στις κοινοβουλευτικές εκλογές που έλαβαν χώρα στις 3 Απριλίου 2022, το Fidesz συγκέντρωσε το 53 % επί των ψήφων, σημειώνοντας μια σχετικά εύκολη επικράτηση και ανανέωση της θητείας του στην εξουσία, η οποία ήδη μετράει δώδεκα συναπτά έτη. Παρόλο που η επικράτηση της αντιπολίτευσης φαινόταν εξ αρχής δύσκολη, υπήρχε τουλάχιστον η προσδοκία αυτή να κερδίσει επαρκή αριθμό ψήφων, ώστε ο Όρμπαν να μην κατέχει την κοινοβουλευτική πλειοψηφία των 2/3 και έτσι να του ασκείται μεγαλύτερος έλεγχος. Εντούτοις, αυτό δεν συνέβη, με την αντιπολίτευση να συγκεντρώνει αρκετά μικρότερο αριθμό ψήφων, σε σχέση με τις δημοσκοπήσεις, καταγράφοντας υψηλά ποσοστά μόνο στην ευρύτερη περιοχή της Βουδαπέστης.

Η διαμόρφωση του συγκεκριμένου αποτελέσματος οφείλεται σε μια σειρά από παράγοντες. Αρχικά, πολλοί μελετητές υποστηρίζουν ότι το εκλογικό σύστημα ευνοεί το κυβερνών κόμμα, ιδίως

μετά τις τροποποιήσεις που εισήγαγε ο Όρμπαν, το 2010. Ταυτόχρονα, το Fidesz ασκεί μεγάλη επιρροή στα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας (ΜΜΕ) και, συνακόλουθα, στην κοινή γνώμη. Αξιοσημείωτο είναι ότι ο Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ) έστειλε ειδική αποστολή στην Ουγγαρία για την παρακολούθηση της διεξαγωγής των εκλογών, αποτελούμενη από 200 παρατηρητές. Οι παρατηρητές διαπίστωσαν ότι, παρόλο που δεν υπήρχαν ιδιαίτερα προβλήματα ως προς τη διαδικασία, η έλλειψη διαφάνειας και η ανεπαρκής εποπτεία των οικονομικών των εκλογικών εκστρατειών ωφέλησε περαιτέρω το κυβερνών κόμμα. Η δε κατευθυνόμενη κάλυψη των ειδήσεων και η απουσία συζητήσεων μεταξύ των υποψηφίων δεν έδωσαν τη δυνατότητα στους ψηφοφόρους να προβούν σε μια αβίαστη επιλογή.

Πιο συγκεκριμένα, το Fidesz συγκέντρωσε ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά (έως και 96%) στις αγροτικές περιοχές. Αντίθετα, το κυβερνών κόμμα δεν σημείωσε εξίσου καλές επιδόσεις στις πόλεις και μεταξύ των νεότερων και πιο μορφωμένων ατόμων. Στην επαρχία, οι κάτοικοι ενημερώνονται κυρίως από τα κρατικά μέσα ενημέρωσης, που είναι σε μεγάλο βαθμό κατευθυνόμενα. Ακόμα, μεγάλο

μέρος του τοπικού πληθυσμού δεν έχει πρόσβαση στην εκπαίδευση και σε ευκαιρίες απασχόλησης. Έτσι, υπάρχει σημαντική εξάρτηση από τα προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας και τη χρηματοδοτική στήριξη της κυβέρνησης. Η εξάρτηση αυτή ενισχύθηκε προεκλογικά, καθώς ο Όρμπαν εισήγαγε νέα μέτρα στήριξης, όπως έκπτωση φόρου εισοδήματος για οικογένειες με παιδιά, 13^η σύνταξη, αύξηση του κατώτατου μισθού, απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος για Ούγγρους κάτω των 25 ετών, αλλά και πάγωμα των τιμών για τα καύσιμα και για ορισμένα βασικά προϊόντα διατροφής.

Επιπρόσθετα, η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία ανέτρεψε άρδην τα προεκλογικά δεδομένα. Εξαρχής, η ενωμένη αντιπολίτευση απαίτησε από τον Όρμπαν—ο οποίος διατηρεί στενές σχέσεις με τον Πούτιν— να συνταχθεί με τους Ευρωπαίους ηγέτες και να στηρίξει την Ουκρανία. Εντούτοις, η ομάδα επικοινωνίας του κυβερνώντος κόμματος πέρασε το μήνυμα ότι, υποστηρίζοντας την Ουκρανία, η αντιπολίτευση —και ιδιαίτερα ο Μάρκι-Ζάι, ο υπόψηφιος πρωθυπουργός της ενωμένης αντιπολίτευσης, θα ενέπλεκε την Ουγγαρία στη σύγκρουση. Η κυβέρνηση, επίσης, επένδυσε δις φιορίνια από κρατικούς πόρους στην προπαγάνδα και τη δυσφήμιση της αντιπολίτευσης. Παράλληλα, ο Όρμπαν σκιαγραφήθηκε ως εγγυητής της ειρήνης και της ασφάλειας, μέσω της αντίθεσής του στην επιβολή κυρώσεων στη Ρωσία στο πεδίο της ενέργειας, που θα έθεταν σε αμφιβολία τη συνέχιση από τη Ρωσία της παροχής φυσικού αερίου και πετρελαίου στην Ουγγαρία.

Εκ του αποτελέσματος, φαίνεται πως το ενωμένο σχήμα της αντιπολίτευσης δεν αποτέλεσε μια επιτυχή επιλογή, η οποία θα πρέπει να ανασυγκροτηθεί και να

εξετάσει τις πολιτικές της για το μέλλον. Επίσης, ιδιαίτερη ανησυχία προκαλεί το γεγονός ότι το MiHazánk, ένα ακροδεξιό κόμμα που είχε πρόσφατα διαχωριστεί από το ριζοσπαστικό – πατριωτικό Jobbik (Το κίνημα για μια καλύτερη Ουγγαρία) και έχει ταχθεί ανοικτά κατά του εμβολιασμού, κατάφερε να μπει στο εθνικό κοινοβούλιο, ξεπερνώντας το όριο του 5%. Παράλληλα, ο Όρμπαν, παρά την αυξανόμενη απομόνωσή του εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), εκτιμάται ότι θα διατηρήσει τη τακτική που προωθεί στην πόλωση με την ΕΕ. Χαρακτηριστική είναι η δήλωσή του, μετά την ανακοίνωση των πρώτων αποτελεσμάτων, ότι πρόκειται για «μια εκπληκτική νίκη, μια νίκη τόσο μεγάλη που αναμφίβολα μπορούν να τη δουν από το φεγγάρι, και σε κάθε περίπτωση ξεκάθαρα από τις Βρυξέλλες».

Τέλος, η Ουγγαρία κατηγορείται από την ΕΕ, μεταξύ άλλων, λόγω του νομοσχεδίου που ποινικοποιεί τη διδασκαλία για ζητήματα ομοφυλοφιλίας και διεμφυλικότητας σε παιδιά κάτω των 18 ετών. Το δημοψήφισμα για τον συγκεκριμένο νόμο, το οποίο διεξήχθη την ίδια ημέρα με τις κοινοβουλευτικές εκλογές και το οποίο υποδηλώνει ότι ο θεσμός της οικογένειας απειλείται και ότι χρειάζεται η παροχή προστασίας από το κράτος, κρίθηκε μη έγκυρο, καθώς ψήφισαν λιγότεροι από τους μισούς εγγεγραμμένους ψηφοφόρους της χώρας.

Συνοψίζοντας, ο Όρμπαν θα συνεχίσει να προωθεί την υπερσυντηρητική κοινωνικά ατζέντα του. Ταυτόχρονα, όμως, η ουγγρική κυβέρνηση θα έχει να διαχειριστεί την τεράστια δημοσιονομική τρύπα που έχει δημιουργηθεί και τον διψήφιο ρυθμό πληθωρισμού. Ακόμα, αναμένεται σημαντική επιβράδυνση της ανάπτυξης της οικονομίας, ως απότοκο των συνεπειών του πολέμου στην Ουκρανία. Την ίδια ώρα, η χώρα

βρίσκεται διεθνώς όλο και πιο απομονωμένη, ακόμα και από παραδοσιακούς της συμμάχους, όπως η Πολωνία, με αφορμή τη στάση της στο ουκρανικό. Επιπρόσθετα, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο απέρριψε τις προσφυγές της Ουγγαρίας και της Πολωνίας κατά του μηχανισμού αιρεσιμότητας, ο οποίος εξαρτά τη διάθεση των ευρωπαϊκών πόρων από τον σεβασμό από τα κράτη μέλη των αρχών του κράτους δικαίου. Συνακόλουθα, η ΕΕ δύναται να προβεί στην παρακράτηση των ευρωπαϊκών πόρων που προορίζονται για τις χώρες όπου έχει διαπιστωθεί καταστρατήγηση των εν λόγω αρχών. Τούτων δοθέντων, παρά την επιβλητική νίκη του Fidesz στις ουγγρικές εκλογές, η ΕΕ διαφαίνεται ότι θα ακολουθήσει μια πολιτική ανάσχεσης των πρωτοβουλιών του Όρμπαν που θα

σκοπεύουν να υπονομεύσουν την ενότητα της ΕΕ.